

OBRAZLOŽITEV:

I. PREDMET UREJANJA (VSEBINA AKTA)

Pravilnik o pogojih in merilih za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja (v nadaljevanju: pravilnik) se izda na podlagi drugega odstavka 237. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, 44/22, 18/23 - ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, v nadaljevanju: ZVO2) in na podlagi petega odstavka 6. člena Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljevanju: ZNOrg).

II. PREDSTAVITEV PO VSEBINSKIH SKLOPIH

Varstvo okolja pomeni skrb, da se prepreči in zmanjša obremenjevanje okolja, ohranja in izboljša kakovost okolja, zmanjša emisije toplogrednih plinov s preходом v podnebno nevtralnost ter zagotavlja odpornost na podnebne spremembe. Poudarek je na omejevanju motornega prometa, kar prispeva k zmanjševanju ogljičnega odtisa in onesnaževanja ter spodbujanju k družbi brez odpadkov, emisij toplogrednih plinov ter na varstvu tal pred vsako vrsto onesnaženosti. Področje varstva okolja vključuje podpodročja, ki so naslednja:

- podpodročje zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, povečevanja ponorov in povečevanja odpornosti na podnebne spremembe;
- podpodročje ravnanja z odpadki;
- podpodročje čezmerne obremenitve okolja;
- podpodročje varstva zraka pred emisijami onesnaževal;
- podpodročje pravnega ravnanja z gensko spremenjenimi organizmi;
- podpodročje raznovrstnega industrijskega onesnaževanja.

Naslovniki tega pravilnika so nevladne organizacije, ki delujejo na področju varstva okolja. Nevladna organizacija izkaže pomembnejše dosežke svojega delovanja na področju varstva okolja, če izvaja vsaj štiri od naslednjih kriterijev na področjih iz 2. člena tega pravilnika:

- aktivno sodeluje pri razvoju varstva okolja s tem, da nevladna organizacija širi strokovno znanje z izobraževanjem, usposabljanjem, seminarji ali delavnicami, razvija ali izvaja programe razvoja varstva okolja na drug primerljiv način;
- izvaja promocijske aktivnosti na področju varstva okolja, pripravi in izvaja programe in projekte, namenjene ozaveščanju otrok, dijakov, študentov in odraslih o pomenu varstva okolja;

- vzpodbuja aktivnosti in dialog med pristojnimi organi in organizacijami za čim uspešnejše reševanje vprašanj na področju varstva okolja;
- aktivno sodeluje pri oblikovanju državnih ukrepov ali ukrepov samoupravne lokalne skupnosti, predlaga dopolnitve ali sprejem predpisov in ukrepov ter aktivno sodeluje v postopkih javnih obravnav in posvetov na področju varstva okolja;
- aktivno sodeluje z domačimi ali mednarodnimi strokovnimi organizacijami, ki izvajajo dejavnosti na področju varstva okolja;
- izvaja dejavnosti na področju varstva okolja, ki so po kakovosti ali namenu primerljive z dejavnostjo javnih zavodov, oziroma dejavnosti, ki dopolnjujejo mrežo javnih zavodov po vsebini dela ali načinu delovanja;
- soorganizira ali izvaja srečanja za izmenjavo in prenos znanstvenih ali strokovnih spoznanj na področju varstva okolja v domačem ali mednarodnem prostoru (npr. konference, simpoziji, posveti, seminarji, okrogle mize);
- izvaja strokovno svetovanje civilni družbi na področju varstva okolja;
- izdaja strokovno literaturo, publikacije, študije ali druge strokovne objave v medijih na področju varstva okolja.

Nevladna organizacija izkaže izpolnjevanje pogojev in meril s poročiloma in programom iz drugega odstavka 8. člena Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18) ter morebitnimi drugimi dokazili in listinami, s katerimi izkaže pomembnejše dosežke in rezultate svojega delovanja v javnem interesu. Dejavnosti oziroma dosežki iz alinej, navedenih v 4. členu, štejejo za izkazane, če nevladna organizacija predloži naslednja dokazila:

- za drugo in sedmo alinejo morata biti izvedeni vsaj dve aktivnosti v letu in na vseh dogodkih skupno dosežati vsaj 50 ljudi;
- za deveto alinejo morata biti izvedeni najmanj dve objavi strokovne literature, publikacije, študije ali druge strokovne objave v medijih na področju varstva okolja;
- za vse ostale alineje mora biti z materialnimi dokazi izkazana aktivnost najmanj dvakrat v letu.

III. PREHODNI REŽIM

Z dnem začetka veljavnosti tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o podrobnejših pogojih in merilih za pridobitev statusa nevladne organizacije na področju varstva okolja, ki deluje v javnem interesu (Ur. L. RS, št. 34/14 in 44/22), upravni postopki pridobitve statusa nevladne organizacije, ki deluje na področju varstva okolja in postopki pregleda obdobjnih poročil nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varstva okolja, se končajo po novem pravilniku.

IV. ZAČETEK VELJAVNOSTI

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OSNUTEK MAREC 2024

Na podlagi petega odstavka 6. člena Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18) in drugega odstavka 237. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, 44/22, 18/23 - ZDU-1O, 78/23 - ZUNPEOVE) izdaja minister za okolje, podnebje in energijo

PRAVILNIK

o pogojih in merilih za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja

1. člen (vsebina)

Pravilnik o pogojih in merilih za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja (v nadaljevanju: pravilnik) določa pogoje in merila za izkazovanje pomembnejših dosežkov delovanja nevladne organizacije, na podlagi katerih se nevladni organizaciji, ki deluje na področju varstva okolja, podeli status nevladne organizacije v javnem interesu.

2. člen (področje varstva okolja)

(1) Varstvo okolja pomeni skrb, da se prepreči in zmanjša obremenjevanje okolja, ohranja in izboljša kakovost okolja, zmanjša emisije toplogrednih plinov ter poveča ponore z namenom prehoda v podnebno nevtralnost ter zagotavlja odpornost na podnebne spremembe. Poudarek je na omejevanju motornega prometa, kar prispeva k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in onesnaževal ter spodbujanju k družbi brez odpadkov ter varstvu tal pred vsako vrsto onesnaženosti.

(2) Področje varstva okolja vključuje podpodročja, ki so naslednja:

- podpodročje zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, povečevanja ponorov in povečevanja odpornosti na podnebne spremembe;
- podpodročje ravnanja z odpadki;
- podpodročje čezmerne obremenitve okolja;
- podpodročje varstva zraka pred emisijami onesnaževal;
- podpodročje pravilnega ravnanja z gensko spremenjenimi organizmi;
- podpodročje raznovrstnega industrijskega onesnaževanja.

3. člen

(pomembnejši dosežki)

Za pomembnejši dosežek delovanja nevladne organizacije se šteje dosežek, ki presega interese članov nevladne organizacije in je splošno koristen z namenom zmanjševanja obremenjevanja okolja, ohranjanja in izboljšanja kakovosti okolja, zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in povečevanja ponorov z namenom prehoda v podnebno nevtralnost ter zagotavljanja odpornosti na podnebne spremembe.

4. člen

(vrste aktivnosti delovanja za izkazovanje pomembnejših dosežkov)

Nevladna organizacija izkaže pomembnejše dosežke svojega delovanja na področju varstva okolja, če izvaja vsaj štiri od naslednjih kriterijev na področjih iz 2. člena tega pravilnika:

- aktivno sodeluje pri razvoju varstva okolja s tem, da nevladna organizacija širi strokovno znanje z izobraževanje, usposabljanjem, seminarji ali delavnicami, razvija ali izvaja programe razvoja varstva okolja na drug primerljiv način;
- izvaja promocijske aktivnosti na področju varstva okolja, pripravi in izvaja programe in projekte, namenjene ozaveščanju otrok, dijakov, študentov in odraslih o pomenu varstva okolja;
- vzpodbuja aktivnosti in dialog med pristojnimi organi in organizacijami za čim uspešnejše reševanje vprašanj na področju varstva okolja;
- aktivno sodeluje pri oblikovanju državnih ukrepov ali ukrepov samoupravne lokalne skupnosti, predlaga dopolnitve ali sprejem predpisov in ukrepov ter aktivno sodeluje v postopkih javnih obravnav in posvetov na področju varstva okolja;
- aktivno sodeluje z domačimi ali mednarodnimi strokovnimi organizacijami, ki izvajajo dejavnosti na področju varstva okolja;
- izvaja dejavnosti na področju varstva okolja, ki so po kakovosti ali namenu primerljive z dejavnostjo javnih zavodov, oziroma dejavnosti, ki dopolnjujejo mrežo javnih zavodov po vsebini dela ali načinu delovanja;
- soorganizira ali izvaja srečanja za izmenjavo in prenos znanstvenih ali strokovnih spoznanj na področju varstva okolja v domačem ali mednarodnem prostoru (npr. konference, simpoziji, posveti, seminarji, okrogle mize);
- izvaja strokovno svetovanje civilni družbi na področju varstva okolja;
- izdaja strokovno literaturo, publikacije, študije ali druge strokovne objave v medijih na področju varstva okolja.

5. člen
(izkazovanje izpolnjevanja pogojev in meril)

(1) Nevladna organizacija izkaže izpolnjevanje pogojev in meril iz prejšnjega člena s poročiloma in programom iz drugega odstavka 8. člena Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18) ter morebitnimi drugimi dokazili in listinami, s katerimi izkaže pomembnejše dosežke in rezultate svojega delovanja v javnem interesu.

(2) Dejavnosti oziroma dosežki iz alinej, navedenih v 4. členu, štejejo za izkazane, če nevladna organizacija predloži naslednja dokazila:

- za drugo in sedmo alinejo morata biti izvedeni vsaj dve aktivnosti v letu in na vseh dogodkih skupno dosežati vsaj 50 ljudi;
- za deveto alinejo morata biti izvedeni najmanj dve objavi strokovne literature, publikacije, študije ali druge strokovne objave v medijih na področju varstva okolja;
- za vse ostale alineje mora biti z materialnimi dokazi izkazana aktivnost najmanj dvakrat v letu.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

6. člen
(prehodna določba)

Z dnem začetka veljavnosti tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o podrobnejših pogojih in merilih za pridobitev statusa nevladne organizacije na področju varstva okolja, ki deluje v javnem interesu (Uradni list RS, št. 34/14 in 44/22), upravni postopki pridobitve statusa nevladne organizacije, ki deluje na področju varstva okolja in postopki pregleda obdobjnih poročil nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varstva okolja, se končajo po tem pravilniku.

7. člen
(končna določba)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne

EVA 2024-2570-0020

Mag. Bojan Kumer
Minister za okolje, podnebje in energijo